

ЛЕКЦІЯ ПЕРША.

ПОНЯТТЯ ТА КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- 1. Поняття та категорії педагогічної діагностики.
- 2. Тест як засіб педагогічного вимірювання.
- 3. Поняття завдання в тестовій формі і тестового завдання, вимоги до них.
- 4. Історія тестування

ЛІТЕРАТУРА

- Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий. - М.: Центр тестирования, 2002.
- Аванесов В. Зміст тесту і тестових завдань // Вісник «Тестування і моніторинг в освіті» – № 9 – 2007 – С. 19-25
- Босін М., Рикова Л. Один із можливих підходів до складання тестів // Вісник «Тестування і моніторинг в освіті». – 1 – 2007. – С.41-44.
- Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навч. посібник.– К.: Майстер-клас, – 2006 – 160 С.
- Марцева Л. Розробка тестових завдань та їх роль в оцінюванні успішності учнів // Вісник «Тестування і моніторинг в освіті» – № 6-7 – 2007 С.75-77

ПОНЯТТЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ Педагогічна діагностика являє собою сукупність методів вимірювання та оцінювання кількісних та якісних показників успішності навчання.**
- ▣ Ці методи спрямовані на**
- ▣ оптимізацію навчального процесу, диференціацію осіб, які навчаються, та на вдосконалення змісту навчання.**

ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- Призначення педагогічної діагностики в школі полягає в наступних **функціях: забезпечення зворотного зв'язку, оцінювання, управління, виховання, атестації.**

ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Функція зворотного зв'язку** полягає в тому, що діагностичні дані про рівні навченості учнів на певному етапі їхнього розвитку виступають основною інформацією для аналізу попереднього педагогічного досвіду і конструювання подальшого педагогічного процесу.

ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Стимулююче значення **оцінки** виявляється високим в тому випадку, коли вона співпадає з реальними досягненнями учня. Вимірювальний характер оцінки спонукає учня до самоосвіти, покращання власних результатів навчання, до самопізнання і самовиховання

ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Управлінська функція педагогічної діагностики пов'язана з основними етапами управління процесом навчання (розробка навчальних планів, програм, порядку проведення атестацій)

ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Виховна функція** – її ще називають мотиваційною, оскільки вона стимулює учнів до навчальної діяльності, поглиблення своїх знань, розвиває у школярів уміння самоконтролю і самооцінки.

ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Атестаційна** – пов'язана з характеристикою рівня навчання учня, є основою його атестації, а також є важливим компонентом атестації роботи учителя освітнього закладу

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ 1) **Оцінювання (evaluation)**
- ▣ 2) **Оцінювання (assessment)**
- ▣ 3) **Вимірювання (measurement)**
- ▣ 4) **Тестування (testing)**

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Оцінювання (*evaluation*)** - це процес формулювання висновків на основі порівняння кількісних показників, отриманих з різних джерел, зі стандартами.
- ▣ Здійснюється, як правило, з метою вдосконалення програм, в тому числі, навчання.

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Оцінювання (assessment)** - це процес оперування (систематизація, аналіз, узагальнення тощо) чисельними показниками, які виміряні відповідно до певних правил.
- ▣ **Мета оцінювання:**
  - ▣ А) вхідний рівень (start up)
  - ▣ Б) прогрес у навчанні (formative)
  - ▣ В) рівень навчальних досягнень (summative)
  - ▣ Г) відбір (selection)

ОЗНАКИ ЯКІСНОГО ОЦІНЮВАННЯ

- Відповідність меті
- Справедливість, чесність та довіра з боку громадськості по відношенню до *всіх* типів оцінювання (не тільки іспитів!)
- Ефективність та економічність
- Прозорість процедур
- Позитивний вплив на роботу в класі
- Оцінювання - найбільш емоційно-навантажений елемент навчального процесу

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Вимірювання (measurement) - це процес присвоєння числового значення певній властивості (особи) у відповідності до її кількісного прояву із застосуванням чітко визначених правил вимірювання.**

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Тестування (testing) - це метод вимірювання певних властивостей особи за допомогою тесту.**
- ▣ **Тест (test) це сукупність тестових завдань (item), які підібрані за певними правилами для вимірювання певної властивості.**

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- ▣ **Вимірювання** - це визначення ступеня вираженості якоїсь властивості предмета. Вимірювання – це процес надання чисельного значення певному показнику відповідно до його кількісного прояву із застосуванням чітко визначених правил вимірювання.
- ▣ Метод вимірювання – це спосіб, за допомогою якого здійснюється надання кількісного значення показнику, який вимірюється.

КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

- Мета вимірювання завжди полягає в **одержуванні інформації про ознаки** об'єктів, організмів і подій. Ми вимірюємо не сам об'єкт, а лише властивості або відмітні ознаки об'єкта

Педагогічні вимірювання – це наукова теорія, що сформувалася на стику педагогіки, психології, статистики, математики, логіки і філософії. Сучасні дослідники визначають вимірювання як таке присвоєння чисел, яке правильно відображає розташування випробовуваних на числовій шкалі залежно від прояву у них вимірюваної якості.

ПЕДАГОГІЧНІ ВИМІРЮВАННЯ

Уровень самооценки	1-А класс школа-интернат №11 г.Киева		1-Б класс средняя школа №311 I ступени г.Киева		2-А класс школа-интернат №11 г.Киева		2-А класс средняя школа №311 I ступени г.Киева		2-Б класс школа-интернат №11 г.Киева		3-А класс школа-интернат №11 г.Киева		4-А класс школа-интернат №11 г.Киева	
	Кол. иссл.	%	Кол. иссл.	%	Кол. иссл.	%	Кол. иссл.	%	Кол. иссл.	%	Кол. иссл.	%	Кол. иссл.	%
Завышенная	8	67	-	-	4	57	-	-	5	63	4	44	5	45
Высокая	4	33	2	25	3	43	3	27	3	38	5	56	6	55
Заниженная	-	-	6	75	-	-	8	73	-	-	-	-	-	-

Поняття **тестування** можна використовуватися, по-перше, як метод вимірювання, по-друге, як узагальнена назва процесу вимірювання.

Тест – це система паралельних завдань рівномірно зростаючої трудності, яка дає змогу оцінити структуру і якісно виміряти рівень підготовленості випробуваних.

□ Метод тестування передбачає, що інструментом вимірювання є тест, складений із тестових завдань, процедурою вимірювання є тестування, методом оцінювання є шкалювання.

ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ – ЦЕ СКЛАДЕНА ОДИНИЦЯ ТЕСТУ, ЩО ВІДПОВІДАЄ ПЕВНИМ ВИМОГАМ

Композиція тестових завдань
– склад і розташування частин
цілого за умов, що:

1 жодна частина цілого не
може бути вилучена або
замінена без шкоди для
цілого;

2 частини цілого не
можуть мінятися місцями без
шкоди для цілого;

3 жоден новий елемент не
може бути приєднаним до
цілого без шкоди для цілого.
Тому родова ознака
композиції – **ЦІЛІСТНІСТЬ**.

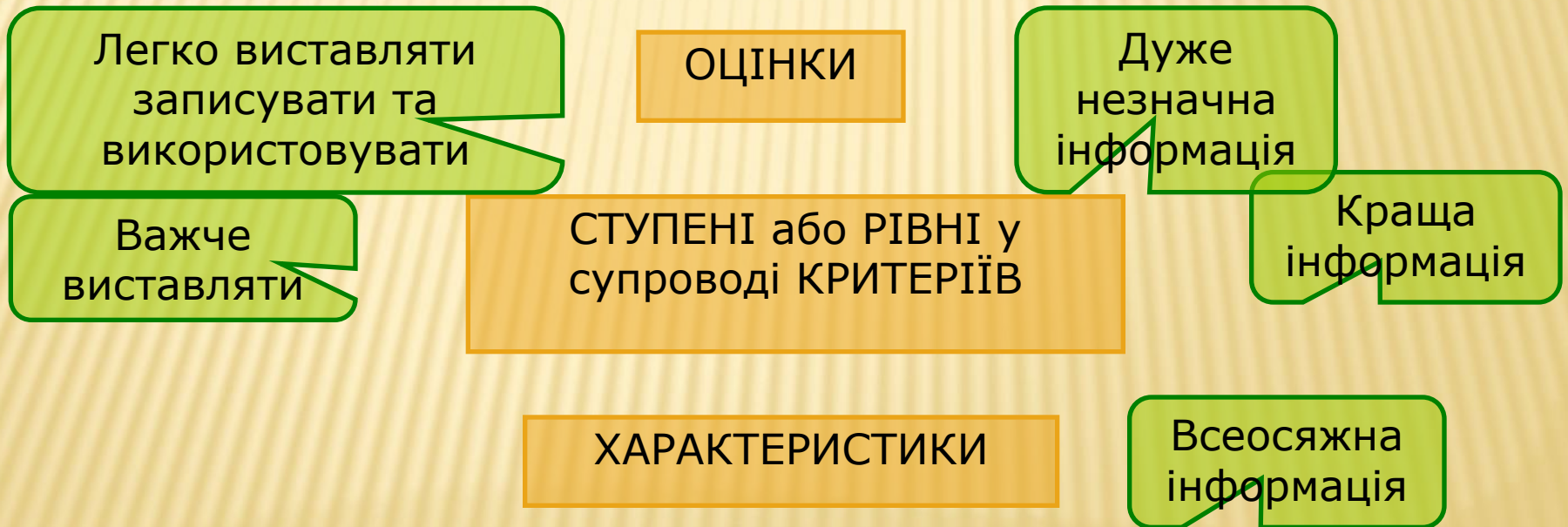
ПРИКЛАДИ НЕФОРМАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ ВМІННЯ СЛУХАТИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

- Спостереження за групою учнів, які працюють над завданням, з метою оцінити їхній внесок у групову роботу (лідерство, творчий підхід, соціальні навички, вміння вирішувати проблеми).
- Спостереження за окремими учнями, які працюють над експериментом або виготовляють саморобний предмет (навички ручної праці).

- Спостереження за окремими учнями, які роблять музичний або танцювальний виступ (творча інтерпретація, особливості виконання).
- Спостереження за індивідуальними або груповими спортивними заняттями (індивідуальна робота або робота в команді, специфічні для даної сфери вміння).
- Спостереження за груповими музичними, танцювальними або драматичними виступами (художній або творчий внесок окремих учнів).

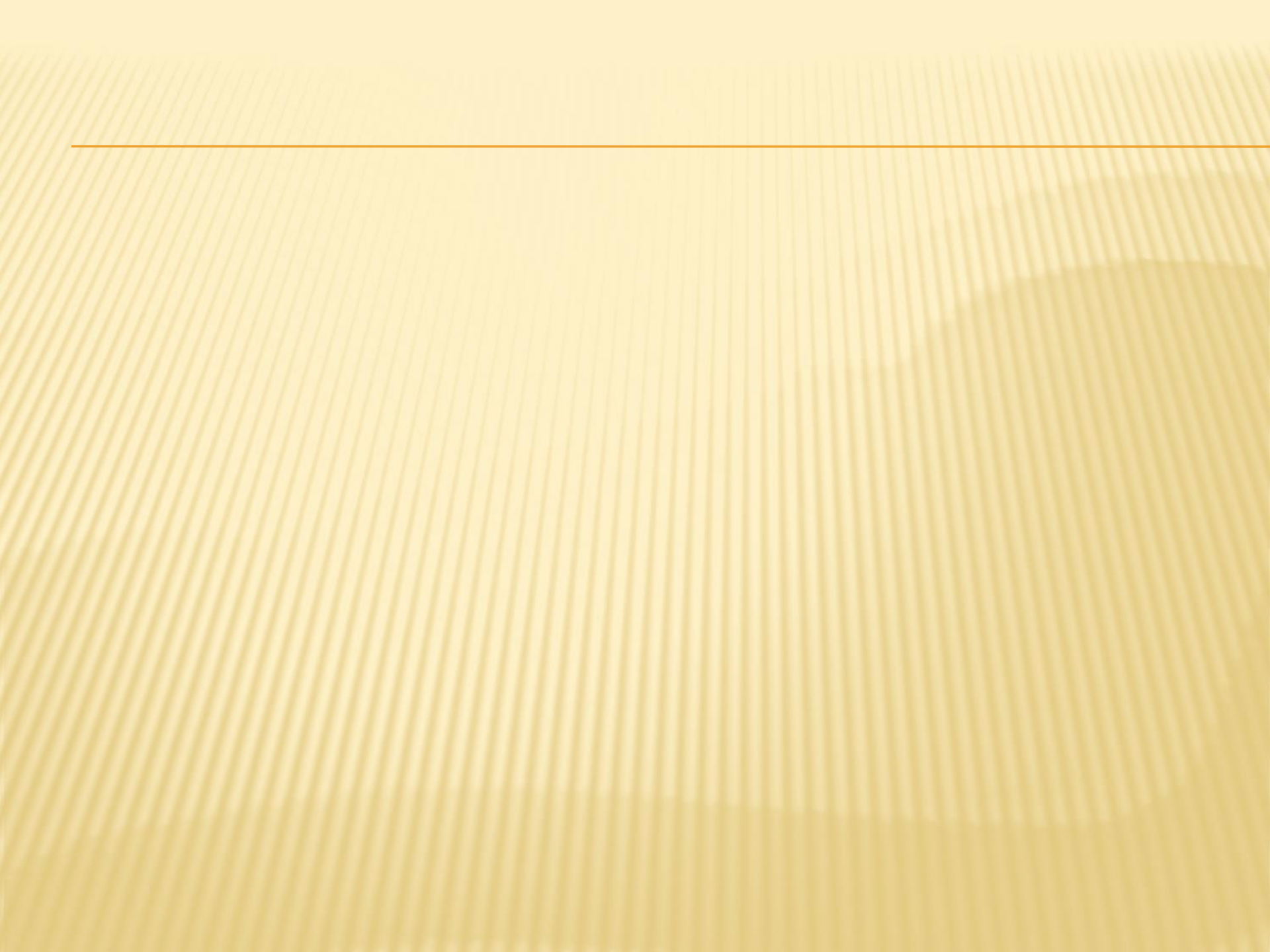
ЗАПИС РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ

**ЗРОБІТЬ АНАЛОГІЧНУ ТАБЛИЦЮ ТА ЗАНОТУЙТЕ
ВИКОРИСТАННЯ КОЖНОГО ВИДУ ЗАПИСУ.**

	Чим корисне для учня	Чим корисне для вчителя
Оцінки		
Ступені та рівні		
Характери- стики		

- Запис результатів оцінювання – це невід’ємний аспект якісної роботи вчителя.
- Записи, що складаються тільки з оцінок, не мають особливої користі для визначення справжніх досягнень учнів або для доповідання результатів.
- Записи, що містять не тільки оцінки, а й коментарі, є більш цінними, ніж самі лише оцінки.
- Усі учні повинні мати змогу обговорити результати оцінювання зі своїми вчителями.
- Учні здатні вести власний запис за підтримки вчителя.

ПЕРЕДІСТОРІЯ ТЕСТОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

- *III тис. до н.е.,
Китай –
претендентам на
посаду урядового
чиновника потрібно
було пройти серію
випробувань, які
часто проводив сам
імператор*

ПЕРЕДІСТОРІЯ ТЕСТОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

- Середина III тис. до н.е., **Стародавній Вавилон** – випробування випускників у школах, які готували писарів. Під час екзамену перевіряли, чи вміють вони обчислювати площу земельного наділу, ділити майно, розбиратися у тканинах, металах, сортах рослин, чи вправно володіють всіма чотирма арифметичними діями, чи грамотно і красиво пишуть

- **У Давньому Єгипті** мистецтву жерців навчали тільки тих, хто витримував систему певних випробувань. Спочатку кандидат проходив співбесіду. Потім перевіряли уміння – трудитися, слухати, мовчати. Проводили випробування вогнем, водою і загрозою смерті. Тим, хто не упевнений, що витримає всі тяготи тривалого навчання, пропонувалося подумати – з якого боку остаточно закрити за собою двері в храм – з внутрішнього або зовнішнього?

ВИНИКНЕННЯ ТЕСТУВАННЯ

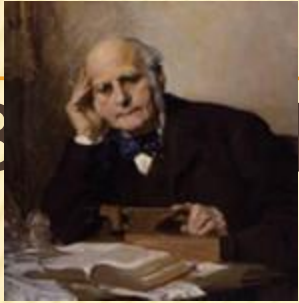
Спроби скласти педагогічні тести, які можна вважати першими зразками шкільних тестів успішності, здійснили англієць Джордж Фішер (1864 р. розробив так звані «scale books» — шкальовані книги) й американець Дж. М. Раїс (1894 р. надрукував у формі таблиць тести, призначені для перевірки орфографічних знань учнів).

Please agree or disagree with the following:

	Strongly Agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly Disagree
The company's current activities reflect a strong focus on the client	☐	☐	☐	☐	☐
Our employees are committed to producing the highest quality work for our clients	☐	☐	☐	☐	☐
I have the freedom I need to meet customer needs	☐	☐	☐	☐	☐
I understand the issues facing our clients	☐	☐	☐	☐	☐
The internal practices support my ability to deliver a high standard of quality to my customers	☐	☐	☐	☐	☐
In my work group, we ask our internal customers what they require from us	☐	☐	☐	☐	☐

ВІЗНАЧЕННЯ ТЕСТІВ

Ф. Гальтон, досліджуючи індивідуальні відмінності людей, розробив набір методик для визначення слухової, зорової й тактильної чутливості. Свої дослідження він назвав «розумовими тестами». Важливим внеском Ф. Гальтона в розвиток теорії тестів було визначення трьох головних принципів: застосування серії однакових досліджень до великої кількості обстежуваних, статистичне опрацювання результатів, визначення еталонів оцінки

Ф.ГАЛЬТОНУ НАЛЕЖИТЬ ТЕРМІН “ЄВГЕНІКА” – ПРАКТИКА,
СПРЯМОВАНА НА СТВОРЕННЯ КРАЩОЇ ПОРОДИ ЛЮДЕЙ

ВИНИКНЕННЯ ТЕСТІВ

- У 1884г. у США вийшла перша книга з тестовими матеріалами, що містила завдання і відповіді до них з оцінкою за п'ятибальною шкалою. У цій книзі містилися завдання з математики, історії, граматики, навігації, давалися зразкові тексти творів разом з методом кількісної оцінки творів. Це був перший в історії випадок використання простих статистичних розрахунків у педагогічній роботі.

- Потреба у створенні суспільно-державної системи контролю знань була усвідомлена в США в 1885 році. У Нью-Йорку почала діяти екзаменаційна рада – одна з небагатьох рад, які змогли розробити методи об'єктивного контролю знань. Початок загальнодержавної системи оцінки знань поклало створення в 1900 році Комітету з перевірки знань абітурієнтів коледжів в США.